

קונטֿרָס כְּדַאי לְבָחָר

יגלה נוראות נפלאות בעניין הבחירה שמסרו לכל אדם, אם להיטיב מעשו ולהתעלות בתכליות העליה, ולהגיע אל מדרגת הצדיקים, או להמשך אל הרשעים, קלי העולם, ולאבד את שני הועלמות גם יחד, רחמנא לאצן.

בני ומינך על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנו והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורהנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן علينا
ועל-פי דברי תלמידו, מורהנו
הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רוז לא אניס לייה
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן علينا
ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי
חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים זהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי
חסידי ברסלב
עה"ק ירושלים תובב"

מזהרא"ש נ"י אמר, מזהרא"ת ז"ל היה רגיל לומר, אשר אין עוד דבר פלא בענייני האדם במו עניין הבחירה, כי הבחירה היא נפלאות תמים דעים, איך יכולם לשנות דעתו האדם, אפילו שרוואה בעניינו דברים נפלאים ונוראים מאד, עם כל זאת יכולם לבוא ולהטעות אותו לגמרי, וזה פלא על גבי פלא, כי הנה רואים אצל הצדיק דברים נוראים ונפלאים מאד, ושותמעים ממן ממש גליי אלקות, ונעשה בטול הבחירה, ותכף ומיד בשיווצאים, כבר באים לצים ועושים ליאנות, ואדם נמשך אחריהם, וזה מפלא הבחירה.

(אמרי-מוחרא"ש, חלק ב', סימן תשכה)

קונטראס

כָּדָאִ לְבַחֵר :

.א.

מעלת הבחירה, אשר זה נפלאות תמים דעים

בָּנִי וּבָנוֹתִי הַיְקָרִים ! עֲלֵיכֶם לְדֹעַת, כִּי הַקָּדוֹשׁ-
בָּרוּךְ-הוּא בָּרָא אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגַּחָה פְּרָטִית, וּבָרָא
אֶת הַבְּרִיאָה בְּנֶפְלָאוֹת תִּמְיָם דָּעִים, שִׁישׁ כַּח לְאָדָם
לְבַחֵר בְּטוּב אוֹ לְחַטָּאת. וּזוֹ אֲמֹת מִהְפְּלִיאוֹת הַכִּי גְּדוּלוֹת
שְׁבָבְרִיאָה, שִׁיחָה כַּח לְאָדָם לְבַחֵר בְּטוּב, אוֹ, חֵטָּאת
וּשְׁלוּם, לְבַחֵר בְּרָע. וּכְמוֹ שְׁבַתּוֹב (דברים יא, כ'ו-כו'ה):
"רָאָה אָנֹכִי נָתַן לְפָנֵיכֶם הַיּוֹם בָּרָכה וִקְלָלה", הַקָּדוֹשׁ-
בָּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לְאָדָם אֶת הַיּוֹם, קָח לְךָ יּוֹם, תַּעֲשֵׂה עַמְּךָ
הַיּוֹם כְּרַצְוֹנֶךָ, בַּיּוֹם הַזֶּה תַּהֲיוֹ לְךָ בָּרָכה, אוֹ בַּיּוֹם הַזֶּה
תַּהֲיוֹ לְךָ קְלָלה, חַלִּילָה. "אֶת הַבָּרָכה אֲשֶׁר תִּשְׁמַעוּ אֶל
מִצּוֹת הַזְׁיוּ"ה אֶלְהִיכֶם, אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוָה אֶתְכֶם הַיּוֹם,
וִהְקָלָלה אִם לֹא תִשְׁמַעוּ אֶל מִצּוֹת הַזְׁיוּ"ה אֶלְהִיכֶם,

פָּדָאי לְבָחָר

וּסְרַפְתִּם מִן הַדָּרֶךְ וְגֹאֵל לְלַכְתָּא אַחֲרֵי אֱלֹהִים אַחֲרִים"; הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא צָמַצֵּם אֶת עַצְמוֹ מֵאַין סָוף עַד אֵין תְּכִלִּת, וּבָרָא אֶת כָּל הַעוֹלָמָה, וְהַכָּל בְּשִׁבְיל הָאָדָם בָּזֶה הַעוֹלָם, שִׁיזְקָה לְהַכִּיר אֹתוֹ, כְּמוֹ שְׁפָתּוֹב בָּזֶה הַקָּדוֹשׁ (בָּא מְבָ): בָּגִין דִּישְׁתָּמֹודָעָן לֵיהּ; כָּל הַבְּרִיאָה הִיְתָה רַק לְכֹנְהָ אַחֲת — שָׂאָדָם הַמִּסְתּוּבָב בָּזֶה הַעוֹלָם בְּגִשְׁמִיָּת וּבְחִמְרִיָּת, בְּתָאוֹת וּבְמִדּוֹת רַעֲוָת, וְאַף־עַל־ פִּיכְבָּן הוּא מִפְּרִיר בַּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וּבָזֶה בָוּ. אֲםָר אָדָם בָּזֶה לְלַכְתָּא בְּתוֹרָה וּבְמִצּוֹת, אֲז הוּא מַבָּרָךְ, יִשְׁלַׁוּ רַק בְּרָכָה, וְאַם, חַס וּשְׁלוּם, אָדָם בָּזֶה לְלַכְתָּא אַחֲרָה, יִשְׁלַׁוּ רַק קָלָלה, וְהוּא מַקְלָל, וְהִיכְבָּן שְׁהַולְךָ — קָרְעָ, יִשְׁלַׁוּ רַק קָלָלה, וְהוּא מַקְלָל, וְהִיכְבָּן שְׁהַולְךָ — מְרִים לֹא הַחִיִּים מִאָד. וְזֶה נִפְלָאוֹת תְּמִימִים דְּעִים, אַיְהָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא פָּה אַתָּנוּ, עָמָנוּ וְאָצְלָנוּ, וְאַף־ עַל־פִּיכְבָּן תְּהִיָּה לְאָדָם בְּחִירָה חִפְשִׁית; כִּי הַלָּא אֵין בְּלִיעָדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלָל, הַכָּל זֶה אַלְקָוֹת וּאַלְקָוֹת זֶה הַכָּל, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה, דּוּמָם, צּוּמָח, חַי, מְדֻבָּר, זֶה לִבּוֹשׁ לְגַבֵּי הָאַיִן סָוף בָּרוּךְ הַוָּא, אֲבָל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִסְרָר לְנוּ אֶת הַבְּחִירָה, שְׁאָנָחָנוּ נִבְחָר אָוּ בְּטוּב אוּ בְּרָע, אָוּ בְּגַלְעִי אַלְקָוֹת אָוּ לְהַפּוֹךְ — לְהַמְּשִׁיךְ אַחֲר הַכּוֹפְרִים וְהַאֲפִיקּוֹרִים, רְחַמְנָא לְצַלֵּן. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיִּקְרִים! "פָּדָאי לְבָחָר" רַק בְּבָרָכָה! "פָּדָאי לְבָחָר" רַק בַּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־ הַוָּא! שְׁאָזֶן הַבְּחִירָה הַכִּי טֹבָה — שָׂאָדָם זֹכָה עַל אַף

קמג

כְּדָאי לְבָחָר

כִּל הַהֲעֵלָמוֹת וְהַהֲסֻתָּרוֹת וְהַכְּסֻפּוֹיִם שִׁישׁ בָּזָה הַעוֹלָם,
שֶׁנְּעָלָם וּנְתַכְּפָה מַעֲינִי כָּל גָּלִיל אֱלֹקּוֹת, וַיֵּשׁ לְאָדָם
בְּחִיקָה, וְאַף־עַל־פִּידְכָּן הָוָא בּוּחָר רַק בְּהַקְדוֹשָׁ־בָּרוֹךְ־
הָוָא, וַיַּסְלַק אֶת דַּעַתוֹ וְחַכְמָתוֹ וּבִינָתוֹ, וַיַּדַּע שָׁאַיִן לֵי
דַּעַת וְאַיִן לֵי שְׁכָל, וְאַנְיַי לֹא רֹצֶחֶת שָׁוָם דָּבָר, רַק אֶת
הַקְדוֹשָׁ־בָּרוֹךְ־הָוָא. אָדָם זֶה הָגִיעַ אֶל הַמְּדֻרְגָה הַכְּיִ
עַלְיוֹנָה. לְזֹאת, בְּנִי וּבְנוֹתִי הַיּוֹקָרִים! "כְּדָאי לְבָחָר" רַק
בְּהַקְדוֹשָׁ־בָּרוֹךְ־הָוָא!

.ב.

אֲשֶׁרִי הָאָדָם הַבּוֹחָר בּוֹ יַתְבִּרְךָ

בְּנִי וּבְנוֹתִי הַיּוֹקָרִים! אֲשֶׁרִי הָאָדָם הַמְּתַחְזִיק
בָּאָמֹנָה פְּשׁוֹטָה בּוֹ יַתְבִּרְךָ, וַיַּדַּע וְעַד, אֲשֶׁר הָוָא
יַתְבִּרְךָ מִמְלָא כָּל עַלְמִין וִסְוָבָב כָּל עַלְמִין וּבְתוֹךְ כָּל
עַלְמִין, וְאֵם אָדָם מִתְחִזְקָה בָּאָמֹנָה פְּשׁוֹטָה בּוֹ יַתְבִּרְךָ,
הַקְדוֹשָׁ־בָּרוֹךְ־הָוָא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְכֵה אָמַר
רַבָּנוֹ ז"ל (סִפְרַת-הַמִּדּוֹת, אוֹת אָמֹנָה, סִימָן לג): עַל־יְדֵי אָמֹנָה —
הַקְדוֹשָׁ־בָּרוֹךְ־הָוָא יִסְלַח לְךָ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיךָ; בָּזָה
שָׁאָדָם בּוּחָר בָּאָמֹנָה פְּשׁוֹטָה בּוֹ יַתְבִּרְךָ, הַקְדוֹשָׁ־בָּרוֹךְ־
הָוָא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. לְזֹאת, בְּנִי וּבְנוֹתִי
הַיּוֹקָרִים! מָאַחֲר שְׁאַתֶּם יוֹדְעִים, שַׁעַבֵּר עַלְיכֶם בְּחִים
מִה שַׁעַבֵּר — כָּל מַיִニ לְכָלוֹכִים, כָּל מַיִニ זְהָמוֹת,

פָגְמַתִם בְּפֶה שְׁפָגְמַתִם, נְכַשֵּׁלֶת בְּפֶה שְׁנְכַשֵּׁלֶת, וְעַדְין עֹבֵר עַלְיכֶם כָּל־כֵךְ הַרְבָּה יָרִידוֹת וְנִפְלִוֹת, וְאַתֶם מַתְלִכְלִכִים בְּעֻזּוֹנוֹת, "בְּדָאי לְבָחָר" בְּאַמּוֹנָה, כי על־ידי הַאַמּוֹנָה שֶׁאָדָם חֲזָק בּוֹ יַתְבִּרְךָ, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל הָעֻזּוֹנוֹת. וּרְבָנָיו זֶל אָמֵר (שִׁיחָות־הָרָן): אָצֵל הָעוֹלָם אַמּוֹנָה הוּא דָבָר קָטָן, אֲבָל אָצֵל הַעֲקָר הָוּא אַמּוֹנָה. וַמְהִי אַמּוֹנָה? לִזְרָק אֶת הַשְּׁכָל, וְלֹהָאמִין בַּתְּמִימּוֹת וּבַפְּשִׁיטּוֹת בּוֹ יַתְבִּרְךָ, שַׁהְוָא יַתְבִּרְךָ גַּמְצָא אָפָנוֹ, עַמְנוֹ וְאֲצֵלנוֹ, וַזָּה יַכְנִיס בָּנוֹ הַתְּחִזְקוֹת עַצּוֹמָה, לְהַתִּזְקַק עַל כָּל אָשֶׁר עֹבֵר עַלְינוֹ, וְלֹא נַפְלֵ בְּדַעַתָנוֹ; כי סֹוף כָּל סֹוף מֵמִסְתְּכָל בָּנוֹ? רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא! מַי הַוְלֵך בָּנוֹ? רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא! מַי שָׂומֵע בָּנוֹ? רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא! מַי מְדַבֵּר בָּנוֹ? רַק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא! וְאֵם אָדָם חֲזָק בָּזָה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עֻזּוֹנוֹתיו. לֹזֶאת, בָּנִי וּבָנֹתִי פִּיקְרִים! "בְּדָאי לְבָחָר" רַק בְּאַמּוֹנָה, לֹהָאמִין בַּהֲקָדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא. וְאָמֵר רְבָנָיו זֶל (סִפְרַת־הַמִּהוֹת, אַוְתָ אַמּוֹנָה, סִימָן כִ): מִתְחָלָה צְרִיכִים לְהָאִמֵּן בָּהּ יַתְבִּרְךָ, וְאַחֲרֵיכֶךָ יִזְבַּח לְהַבִּין אֶתְהָזֶה בְּשֶׁכֶל; אַמּוֹנָה זוּה דָבָר שְׁלִמּוּלָה מִהַשְּׁכָל, כי בְּשֶׁכֶל יִשְׁחַרְבֵּה דִבְרִים שָׁאַיִן יִכְלִים לְהַבִּין, אֲבָל בָּזָה שֶׁאָדָם מַסְלִיק אֶת הַחֲכָמָה וּבְשֶׁכֶל שְׁלֹו, וְמַאֲמִין בּוֹ יַתְבִּרְךָ, אֲזֶה בָא אֶל הַשְּׁכָל שֶׁל הַדָּבָר שַׁהָאִמֵּן בּוֹ. לֹזֶאת, בָּנִי וּבָנֹתִי

היקרים ! במתכלה צריכים להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, ולאחרך זוכים להצעה אל השכל שבקבר. ולכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מורן", חלק א', סימן צא), **שַׁהֲאִמُונָה הִיא בַּלְבָד, אֶבֶל אֵין זו שְׁלֹמוֹת שְׂתַתְשָׁאָר רַק בַּלְבָד, אֶלָּא שְׁלֹמוֹת הִיא — שַׁהֲאִמُונָה תַּחַפְשֵׂט בְּכָל הַאִבְרִים;** כי מתחלה אדם צריך להיות חזק באמונה פשוטה בו יתברך בלי שום חכבות, ולאחרך זוכה לבוא אל השכל, שהוא כלל השגות אלקות, שהצדיקים הגדולים זוכים להsegot rochagniyot chayot alkhot, והם מלכישים את השוגות בפסקוי התורה ובמאמרי חנוך; כי הצדיקים דבוקים באין סוף ברוך הוא וברוך שמו, ולפניהם עיניהם גלווי אמתת מציאותו יתברך, עד שמלכישים השוגות אלקות בפסקוי התורה ובמאמרי חנוך. ולכן, בני ובנותי היקרים ! "כִּדְאי לְבָחָר" באמונה, וזה שהוא חזק באמונה, יזהה אחרך להבין דברים שלמעלה משכלו וחכמו ובינתו. זאת אומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות אמונה, סימן לא) : **עַל־יְדֵי אֶאמְנָה יִכְלֶל לְהִבְרִין אֶת הַשֵּׁם יתברך.** כי בלי אמונה, אין לאדם שום חיות כלל. ולכן, בני ובנותי היקרים ! "כִּדְאי לְבָחָר" באמונה, להאמין באין סוף ברוך הוא יתברך שמו. ואף שבמתכלה תהיינה לכם ברבה קשיות, כי כך אומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות אמונה, סימן כב) : **הַפְּשֻׁעַ שֶׁל הָאָדָם מְגִנִּס כְּפִירּוֹת לְאָדָם ; כִּשְׁאָדָם חָוטָא, רְחַמְּנָא לְצַלְנוֹן,**

לְהַקְדּוֹשֶׁ-בָּרוּךְ-הּוּא, עַל-יְהִידָּה מַטְמֵא אֶת הַלְבָב וְהַמְּמַחְשָׁלָה, וְקַשְׁה לֹא לְהִגְעַע לְאַמְנוֹנָה, עַד שִׁישׁ בְּגִינִּי-אָדָם שְׁנַכְּנָסָו בָּהֶם סְפֻקוֹת לְגִמְרִי 'הִישׁ חֲווֹי'ה בְּקָרְבָּנוּ אֲםָרָא אַיִן' (שָׁמוֹת י). וְלֹכֶן אָוּמֵר רַبָּנוּ ז"ל (סְפִירָה-מִזְדּוֹת, אַוְתָּה אַמְנוֹנָה, סִימָן לְחָ): מַי שָׁאַיִן לֹא אַמְנוֹנָה, בְּוֹדָאי חֲקוֹת הַקְדּוֹשֶׁ-בָּרוּךְ-הּוּא אֲצָלוֹ נְמָאָס; פִּי בְּאַמְתָּה מַי שְׁחַטָּא וּבְפִרט בְּפִגְמָה הַבְּרִית — הַוְצָאתָ זָרָע לְבַטְלָה, רְחַמְנָא לְאַלְזָן, הּוּא אַיְנוּ יִכְׁלֶל לְסִבְלָה אַמְנוֹנָה. וּמְגַלְּה לְנוּ רַבָּנוּ ז"ל (לקוטִי-מוֹהָר"ן, חָלָק ב', סִימָן ה'), שְׁהַצְדִּיק יִשׁ לֹא יִשְׁבַּה שֶׁל אַמְנוֹנָה, וְמַה מַלְמֵד אֶת פָּלְמִידָיו? אַמְנוֹנָה. לְהִאמְנִין בְּאַיִן סָוף בָּרוּךְ הּוּא. וְזֹה מַה שָׂאוּמָרִים חַכְמָינָיו הַקְדּוֹשִׁים (מִכּוֹת כְּד.). בְּאֶחָד חֲקֹוק וְהַעֲמִידָן עַל אַחֲת, שָׁגָאָמֵר (חֲקֹוק ב, ד): "וַעֲצִידֵק בְּאַמְנוֹנָתוֹ יְחִיה"; חֲקֹוק הַגְּבִיא הַיְהָ בְּנָה שֶׁל הַשּׁוֹגָנָמִית, אֲשֶׁר לֹא הָיָה יְלָדִים, עַד שְׁבָא פְּעָם לִבְיָתָה אֶלְיָשָׁע הַגְּבִיא, וְהִיא הַתְּחִנָּה לִפְנֵיו, שִׁיבָּרֶך אֹתָה בְּנָה זָכָר, וְהּוּא הַבְּטִיחָה לָהּ (מְלָכִים-ב, טז): "כְּעַת חִיה אֶת חֹזֶקֶת בְּנָה", וְכֹן הַיְהָ — שְׁנוּלָד לְהּ בְּנָה, וְקָרָא לֹא חֲקֹוק, עַל שְׁמֵם דְּבָרֵי הַגְּבִיא: "אֶת 'חֹזֶקֶת' בְּנָה" (עַז וְהָר ח"א ז. ח"ב מד: ח"ג קצה); וּבְשָׁהָגַע חֲקֹוק הַגְּבִיא בְּעַת שְׁרָצָו לְהַעֲמִיד אֶת הַדָּת עַל תַּלְהָ, אָמֵר: כָּל הַדָּת תָּלוּיה עַל עַמּוֹד אֶחָד וְהּוּא צָדִיק. וּכְמַאֲמָרָם ז"ל (חַגִּיגָה יב): כָּל הַעוֹלָם בָּלוּ עוֹמֵד עַל עַמּוֹד אֶחָד וְצָדִיק שָׁמוֹ. וְמַה הַכְּפֵח שֶׁל הַצְדִּיק? אַמְנוֹנָה. כָּמוֹ שְׁכָתוֹב: "וַעֲצִידֵק"

בְּאֶמְנוֹתָו יִחְיָה". כֹּל הַמִּינִים שֶׁל הַצָּדִיק הֵם רַק אֶמְנוֹתָה! הַצָּדִיק כָּל־כֵּז דָּבוֹק בְּאֵין סֻף בָּרוּךְ הוּא, עַד שְׁהַמְּחַשֵּׁבָה שֶׁלֹּו דָבוֹקָה בָּו יִתְבְּרַךְ, וְאֵי אָפָּשָׁר לְנַטְקָה בְּשָׁוָם פָּנִים וְאַפְןָן; הַעֲיָנִים שֶׁלֹּו רֹואֹת רַק אַלְקָות, הַאֲזִינִים שֶׁלֹּו שׂוּמָעוֹת רַק אַלְקָות, הַאֲרַף שֶׁלֹּו נֹשָׂם רַק אַלְקָות, וְהַפָּה שֶׁלֹּו מִנְבָּר רַק אַלְקָות, וְזוֹ מִדְרגָּת הַצָּדִיק. וְלֹכֶן "כְּדָאי לְבָחָר" בְּצָדִיק וְלֹהַתְקִרְבָּה אֲלֵיו, וְלֹהַתְחִזּק בְּאֶמְנוֹת חֲכָמִים, וְעַל־יְדֵי הַצָּדִיק גַּם אַנְחָנוּ זָכוּכִים לְהִגְיָע לְאֶמְנוֹתָה, כְּמוֹ שֶׁאָוָם רַבְנָנוּ ז"ל (לקוטי מוחב"ז, ח'ל'ק א', סימן ז), שֶׁאֵי אָפָּשָׁר לְהִגְיָע לְאֶמְנוֹתָה, אֶלָּא עַל־יְדֵי עַצְתַּת הַצָּדִיקִים, לְאַבְנֵן מֵי שְׁהוֹלֵךְ בְּעַצְתַּת הַרְשָׁעִים, אָזַי נָפֵל בְּגִיהַנוּם, בְּשָׁאוֹל תְּחִתִּית וּמִפְּחָתִים. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! "כְּדָאי לְבָחָר" בְּאֶמְנוֹתָה בְּהַקְדּוֹש־בָּרוּךְ־הוּא, לְהִאמְנִין שֶׁהוּא יִתְבְּרַךְ נִמְצָא, וְאֵין בְּלָעֵדיוֹ נִמְצָא, "כְּדָאי לְבָחָר" בְּצָדִיקִים הַדְּבוֹקִים בְּהַקְדּוֹש־בָּרוּךְ־הוּא, וְלֹהַתְקִרְבָּה אֲלֵיכֶם, כִּי דִין קָא עַל יְדֵיכֶם נִזְכָּה לְהַתְחִזּק, וּנְבוֹא לְאֶמְנוֹתָה בָּרוּךְהָ וּמְזֻכָּתָה. וְלֹכֶן אֲשֶׁר הָאָדָם הַבּוֹחר רַק בָּו יִתְבְּרַךְ, וְאֵינוֹ רֹצֶחֶת שָׁוָם דָּבָר בָּזָה הָעוֹלָם רַק אֶת הַקְדּוֹש־בָּרוּךְ־הוּא, אֲשֶׁר זוּהִי הַמִּדְרָגָה הַכִּי עַלְיוֹנָה, שָׁאָדָם צָרִיךְ לְהִגְיָע אֲלֵיכֶה — שְׁאֵינוֹ רֹצֶחֶת שָׁוָם דָּבָר רַק אֶת הַבּוֹרָא יִתְבְּרַךְ שְׁמוֹ, וְאָדָם זֶה, אֲפִי שְׁעֹזֶבֶר עַלְיוֹ מַה שְׁעֹזֶבֶר, יִשׁ לֹזֶה כַּח לְהַתְגִּיבָּר עַל כָּל הַבָּעִוּת, לִמְהָ? כִּי הוּא חִזּק בְּאֶמְנוֹתָה

בדאי לבחור

בָּו יִתְּבְּרֹךְ. וְאֹמֶרים חֲכָמֵינו הַקָּדוֹשִׁים (ילקוט הושע תקייט): אַתָּה מוֹצָא שָׁאַיִן הַגְּלִילִות מִתְפִנְסֹות אֶלָּא בְשָׁכֶר אָמוֹנוֹה. וְכֵן אַתָּה מוֹצָא, שֶׁלֹּא נָגַאלוּ אֲבוֹתֵינו מִמָּצְרִים, אֶלָּא בְזִכּוֹת אָמוֹנוֹה, אֶنְכָּא בְּאָבוֹתֵם אֲבֵינוּ לֹא יָרַשׁ הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא אֶלָּא בְזִכּוֹת אָמוֹנוֹה שֶׁהָאָמִין בְּבָעֵלי אָמָנה, מָה הַזָּה אָמֵן ? (ישעיה כו, ב): "פָתַחו שָׁעַרִים וַיָּבֹא גּוֹי צְדִיק שׁוֹמֵר אָמָנים". מַי גָּרָם לְנוּ לְבֹא לְשִׁמְחָה זו ? אֶלָּא בְשָׁכֶר אָמוֹנוֹה שֶׁהָאָמִין אֲבוֹתֵינו בָעַלְמָם הַזֶּה ; אֲשֶׁר זו מַעַלְתַּת הָאָמוֹנוֹה. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנֹותֵי הַיקָּרִים ! "בדאי לבחור" בָּאָמוֹנוֹה פְשׁוֹטָה בָּו יִתְּבְּרֹךְ, וּעַל-יְדֵי-זֶה נָזְפָה לַעֲבָר עַל כָּל מָה שָׁעַזְבָּר עַלְיָנו בְּכָל יוֹם ; כִּי אֵין אֶחָד מַאֲפָנוֹ שֶׁלֹּא יַעֲבֵר עַלְיוֹ אֵיזָה מַשְׁבָּר אוֹ אֵיזָה גָּל, זֶה בְּכָה וְזֶה בְּכָה, כָּל אֶחָד וּאֶחָד מַאֲפָנוֹ מַלְא צְרוֹת וִיסּוּרִים, מַלְא שְׂבָרוֹן לִב, מַלְא עֲגַמָּת נִפְשׁ וּחְלִישָׁות הַדָּעַת, אֶבֶל בָּזָה שָׁאַדְם בּוּחָר בָּו יִתְּבְּרֹךְ, כָּל הַחַיִים שָׁלוּ מְשֻׁתְּגִים לְגָמָרִי.

ג.

אין בחירה יותר טובה למי שבודח בשמחה

בְּנֵי וּבְנֹותֵי הַיקָּרִים ! עַלְיָיכֶם לְזִכְרֹר, אֲשֶׁר עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וּאֶחָד בָּזָה הָעוֹלָם כָּל מִינִי צְרוֹת וִיסּוּרִים, וְאֶל גְּרָמָה אֶת עַצְמָנוֹ, כָּלֶנוּ עוֹבְרִים סֶבֶל נֹרָא, שָׁאַנְחָנוּ

מגשימים באפלה, ונאנחנו כל-כך רוצים לחזור בתשובה אליו יתברך, וכל-כך משתוקקים לזכות לראות בישועתן של ישראל, וכל-כך חפצים להגיע אל הקדוש-ברוך-הוא, לראות אותו, רצוננו לראות את מלפניו, אבל מה מוגע מאננו? העצבות ומרירות, שבאו מחתאינו המרבים. ובפרט חטאנו נופלת שאדם, רחמן לישובן, פוגם בברית, על-ידי זה נופלת עליו עצבות ומרירות ודקאון, כמו שאומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות עצבות, סימן א'): מי שלא תקן חטאנו נוערים, על-ידי זה באות לו דאגות; שטmid דואג, ואינו יודע מה יהיה מחר, ובדאגה הורשת את האדם. ועוד אומר רבנו ז"ל (שם סימן ד'): על-ידי דאגה בלבד, נופל על האדם אימת מות; כי אם אדם בעצבות, הוא פוחד מהצל שלו, וכל דבר קטן מפחיד אותו, ואינו יודע מה ילد יום. זאת אומרים חכמיינו הקדושים (סנהדרין ק): לא תעיל דניא בלבך (אל תכנס דאגה בלבך), בגברא גברין קטלא דניא (אנשים גבורים נהרגו על-ידי הדאגה). זאת, בני ובנותי היקרים! "קדאי לבחור" בשמה, להיות רק שמח. ורבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוּהָרִין, חלק ב', סימן כד): מצונה גדולה להיות בשמה תמיד; ואף שדבר זה בא לאדם מאד קשה, כיطبع של האדם, שנמשך אחר העצבות והעצולות, ובאו לו מאד מאד בקש לחש את הטבע שלו, שנמושך

פָּדָאי לְבָחָר

אותו לְהִיּוֹת בַּעֲצֵבָה וּבַמְּרִירָה וּבַדְּכָאוֹן פָּנִימִי, וְלֹא
לְהִיּוֹת בְּשֶׁמֶךְ, וְלֹחִיּוֹת בְּבֶטְחָוֹן חַזָּק בּוֹ יַתְּבְּרַךְ; כִּי
כָּלָנוּ גַּמְשָׁכִים תָּמִיד אַחֲרַ הַדְּכָאוֹן וּבַמְּרִירָה, וְאֶת שָׁאַיָּה
שָׁוָם סְבָה חִיצּוֹנִית, בְּפִתְּעָה פָּתָאָם נוֹפְלָת עַלְינוּ דָּאָגָה
— מָה יְהִיָּה? וְאֵיךְ יְהִיָּה? אָוֹפֶף אָוֹתָנוּ דָּכָאוֹן פָּנִימִי,
וְאָנוּ נִשְׁבָּרִים לְגָמְרִי. וְזֶה מָה שָׁהוֹרֵס לָנוּ אַתְּ כֹּל הַחַיִּים.
לֹזָאת, בְּנֵי וּבְנֹותֵי הַיּוֹקָרִים! "פָּדָאי לְבָחָר" בָּמִדְתָּה
הַשְּׁמֶךְ. וּמְכֻמִּי הַרְוָּפָאִים אָוּמָרִים, שֶׁכֹּל הַמְּחֻלוֹת
וְהַחְלָאִים רְעִים שְׁבָאים לְאָדָם, הִם רַק מִחְמָת הַעֲצֵבָה
וְהַדְּכָאוֹן; כִּי אִם אָדָם הִיה פָּמִיד שְׁמָחָה, וּמִשְׁמָחָה אֶחָרִים
— הִיה בְּרִיאָה, וּשְׁוּם נָגָע וּמְחַלָּה לֹא הִיוֹ מַתְּקָרְבִּים
אֶלָּיו. אֲךְ אָדָם מְרַב חַטָּאוֹן וּעוֹנוֹתָיו, וּבִפְרַט מֵי שְׁחַטָּא
בְּפָגָם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, עַלְיוֹ נוֹפְלָת עֲצֵבָה
וְדְכָאוֹן, שְׁפָתָאָם הַוָּא בַּעֲצֵבָה, בַּמְּרִירָה וּבַדְּכָאוֹנוֹת.
וְאָוּמָר רַבְנָנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹתָר"ז, חָלָק א', סִימָן קָסְט), שַׁה עֲצֵבָה
וּמְרִירָה בָּאוֹת עַל-יְדֵי הַקָּלָפָה הַזֹּוּ שְׁגָנְקָרָת יָלָה,
אֲשֶׁר הִיא בָּאה לְאָדָם מִחְמָת שְׁחַטָּא בְּפָגָם הַבְּרִית —
הוֹצָאת זָרָע לְבֶטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן; כִּי אִם אָדָם הִיה
שְׁמָחָה, הַקְדוֹשָׁ בָּרוּךְ-הַוָּא בַּעֲצָמוֹ הִיה שׂוֹמֵר לוֹ אֶת
הַבְּרִית, שֶׁלֹּא יִכְשַׁל בְּפָגָמי הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כִּמוֹ
שִׁישׁ הַיּוֹם כָּל מִינֵּי חַטָּאים וּלְכָלוֹכִים, וְכָל מִינֵּי תְּמִונּוֹת
תוֹעֶבֶה, שַׁבְּגִינִּי-אָדָם גַּמְשָׁכִים אַחֲרֵיכֶם, אֲשֶׁר בָּאוֹת רק
מִחְמָת שָׁאָדָם מִמְּרָמָר; כִּי מֵי גַּמְשָׁה אַחֲרַ הַזּוּבָל, אַחֲרַ

הַלְכָלוֹךְ, לְהַסְתְּכֵל בַּתְמִונּוֹת תֹּועֶבֶת וּבַשָּׁאָר תֹּועֶבֶת רְעוֹת? רק מי שָׁרוֹוי בְּדָכָאוֹן וּבְעָצְבוֹת וּבְמְרִירּוֹת, וְאֵין לוֹ מָה לְעֹשֹׂת בָּזְמַן שֶׁלֽוֹ, אֲזִי נִמְשָׁךְ אַחֲרָנָאָרָף וְאַחֲרָ זָבָל, הַרְהֹוּרִים רְעִים וּמְגַנִּים, מִתְחַשְּׁבּוֹת שֶׁל שְׁקוּץ תַּעֲוֹב וְזָהָם, רְחַמְנָא לְצָלָן. אֲכָל אָדָם הִיא שְׁמַמָּחָ, הִיא תִּמְיד עַסְיָק בְּמִשְׁהָgo. לְזֹאת, אוֹמֵר רַבְנוּ ז"ל (סְפִרְתַּהְמֹהוֹת), אָות שְׁמַחָה, חָלָק א', סִימָן א'): מֵי שְׁשָׁמָחָ תִּמְיד — מַצְלִיחָ!

כִּי עַקְרָב הַצְלָחָת הָאָדָם זוּהוּ רק עַל-יָדָי שְׁמַחָה, וְצָרִיכִים לְעַבְדָּל עַל עַצְמוֹ לְהִיּוֹת בְּשְׁמַחָה, אֲף שְׂזָה בָּא קָשָׁה, עַמְלָל זֹאת צָרִיךְ לְמַסְדָּר נִפְשָׂו לְהִיּוֹת בְּשְׁמַחָה. כִּי מָה יִפְעַל עַמְעָצְבוֹת? מַאוּמָה! לְזֹאת אוֹמְרִים חַכְמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים (פָּנָחָוּמָא שְׁמִינִי): אֵין הַשְּׁמַחָה מִמְּתֻנָּת לְאָדָם, לֹא כָּל מֵ שְׁשָׁמָחָ הַיּוֹם — שְׁמָחָ לְמַחרְךָ. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנָոּתִי הַיִּקְרִים! אֶל תַּדְחַקְוּ אֶת הַשְּׁמַחָה לְיוֹם הַמְּחַרְתָּה, הַיּוֹם מִמְּחרָ אֲהֵיהֶ שְׁמָחָ, אֶלָּא כָּבֵר עֲכֹשׁוּ בְּרֶגֶעָ זֶה, פְּתַחְיִלוּ לְשָׁמָחָ וּלְרַקֵּד. וּמָה הַשְּׁמַחָה? אוֹמֵר רַבְנוּ ז"ל (לְקוּטִי מָוּהָרָז, חָלָק ב', סִימָן י'): הַשְּׁמַחָה הַכִּי גְדוֹלָה זוּ שְׁמַחָה בְּאֵין סָוף בְּרוּךְ הוּא, שֶׁלֹּא עֲשֵׂנִי גּוֹי. כְּשַׁאֲנַחְנוּ מַתְבּוֹנִים מִהְגּוֹיִים עֲשֹׂו לְעַם יִשְׂרָאֵל בְּמִשְׁךְ אֶלְפִּים שָׁנָה, שְׁהָרגָנוּ, רְצָחוּ, שְׁרַפוּ, חִנְקוּ וְצָלְבוּ בְּכָל מִינִי מִיתּוֹת מִשְׁנּוֹת וְאֲכַזְרִיות אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אָנָשִׁים, נְשִׁים וְטַף עַל לָא כָּבֵר, רק מִחְמַת שָׁהָם יְהוּדִים. וְכֵךְ אוֹמְרִים חַכְמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים (פָּנָחָוּמָא פָּקוּדי): אָמוֹת הַעוֹלָם הֵם נִגְדָּה הַקָּדוֹשִׁים

כְּדָאי לְבָחָר

ברוך הוא, אבל אין יכולם להשיג להقدس-ברוך-הוא, לזאת הם הרגים את נשות ישראל, ורוצחים למקlek אותם מן העולם. עם ישראל הם בני הקדוש-ברוך-הוא, בתן של הקדוש-ברוך-הוא, אמר הקדוש-ברוך-הוא: אם בזה אדם ארך את בתاي, כאלו הוא מבזה לי; אמות העולם מבקשים להתגרות בקדוש-ברוך-הוא, ואינם יכולים איזה אדים ומתקרים בישראל. משל למי שאינו יכול להפotta לחמור ומחה את האף, כן עובדי עבודה זרה, מחתמת שאינם יכולים למלחה, חזרים על ישראל. לזאת, אל ישטו בהם הערב-רב, כאלו הכל הגויים בית ישראל, לא ולא! עם ישראל הם בני הקדוש-ברוך-הוא, בתן של הקדוש-ברוך-הוא, ואנחנו אף פעם לא נתערב בין הגויים, כי אנו חעם הנבחר, ולא נשכח את הרציחות והמיתות משנות שעם ישראל עברוי במשך כל הגלויות. ولكن עליינו לברך בכל יום ברכה: "שלא עשני גוי" בשמחה עצומה; כי איך שאני נרא, אפלו שאני עדין מלא חטאיהם ועונות, מלא לכלוכים, אבל אני יהודי, ומאמין בו יתברך! ובזה יכולים להחיות עצםם כל החיים. וזה השמחה הכיגדולה שיש לעם ישראל, שנבראנו מזרע ישראל. לזאת, בני ובנותי היקרים! כ데이 להיות בשמחה. ואומר רבינו נ"ל (ספר-המדות, אות שמחה, סימן ב'): מחתמת שמחה — נפתח הלב; רואים בני-אדם שבורים ורוצחים, יש להם

טמטום הלב, איהם יודעים מה ומי ואימת, והכל בא רק מלחמת עצבות ומרירות, אשר השכל של האדם נקטן וק מלחמת עצבות ומרירות ודכאנונות. האכל והשתיה שאדם אוכל לשותה איהם מתעללים אצל האדם כשהוא עזוב ומפרק ושרוי בדכאנונות. ומה באות כל המחלות והחלהים הרעים. זאת אמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות שמחה, סימן ג'): ברבות השמחה נתחזק כח השכל, וה飡אכל והפשטה הם סבה גדולה לשמחת הלב, ולהרחב העצבות והדאגות. זאת, בני ובנותי פיקרים! "קדאי לבחור" בשמחה, ותעשה כל מני פעולות שבעולם להיות רק בשמחה, כי מה תפעלו עם עצבות? עם מרירות? כלום! אתם רק מסתובבים בצרות יותר ויותר; כי כל המריבות והמחלקות שיש בין איש לאשתו, הם רק מלחמת העצבות ששורה בbijתם. אם היותם משפטדים שביתכם יהיה רק בית של שמחה, היה השלום-בית שלכם לגמרי אחרית. למה לכם להמשך אחר העצבות והעצמות, שלא יביאויכם אל שום דבר, רק לצרות ויטורים! ואומרים חכמינו הקדושים (ירושלמי סנה, פרק ה', הלכה א'): אין רווח-קדש שורה אלא על לב שמח; הצדיקים שוכנים להיות דבוקים באין סוף ברוך הוא וברוך שמו, ואינם רוצים שום דבר בזה העולם רק את הקדוש-ברוך-הוא, אשר זו המדרגה הבci עליונה — שאדם כבר אינו רוצה

כָּלִים רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאֵין לוֹ עַסְק עִם שׁוֹם בְּרִיהָ, אֵינוֹ רֹצֶח שׁוֹם דָּבָר, וְגַכְלָל לְגַמְרִי בְּאֵין סָוף בָּרוּךְ הוּא, אֵין לוֹ שׁוֹם הַסְּתָפְלוֹת בְּחִזּוֹה דָּהָא עַלְמָא, וְהוּא בָּטָל וּמַבָּטָל לְגַמְרִי לְגַבְיוֹ הֲאֵין סָוף בָּרוּךְ הוּא יִשְׂתַּבְחַ שְׁמוֹ. וְאֵיךְ זֹכָה לְרוֹיחַ־הַקָּדֵשׁ? רַק כְּשֶׁהוּא בְּשִׁמְחָה! לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיּוֹרְ�ִים! "כְּדָאי לְבָחָר" בְּשִׁמְחָה. וְזוֹ מַעַלה הַגְּבוּיאִים, שְׁתַּמְדִיד הִיה לְפִנֵּיהם תָּף וְגַכְלָל וּבְגַנְוָר וּשְׁאָר בְּלִי זָמָר. וְהַצְדִּיקִים הַאֲמָתִיִּים תָּמִיד שִׁמְחִים וּבְלִיזִים, כִּי דְבָקִים בְּמַיִּחַם בְּחִיִּים בּוֹ יִתְבָּרֶךְ. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיּוֹרְדִים! גַּם אַתֶּם יִכּוֹלים לִזְכֹּות לְזֹה, כִּי כָל עִם יִשְׂרָאֵל צָדִיקִים וּצְדִקְנִיות, בְּדִכְתִּיב (ישעיה ס, יג): "וְעַמֹּךְ כָּלָם צָדִיקִים", אֲךְ הַצְדִּיקִים יוֹדָעים אֶת כָּל זֹאת, שְׁעַם עֲצֹבָת אֵין פּוֹעָלִים כָּלִים, רַק נְכֻנִּים וּמְסֻתְּבִּיכִים בָּצְרוֹת יוֹתֵר גְּדוּלֹת, וְהַמּוֹן־הַעַם אֵינָם יוֹדָעים אֶת זֹאת. לְזֹאת, "כְּדָאי לְבָחָר" בְּשִׁמְחָה, לְהִיּוֹת רַק שִׁמְחִים וּבְלִיזִים כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם, וּבְשׁוֹם פָּנִים וְאַפְּנִים שֶׁלֹּא יְהִי אֶצְלָכֶם עֲצֹבָת וּמְרִירָת וּדְכָאוֹנוֹת. וְאֶפְּנִים יוֹדָע, שֶׁזֶּה מַאֲדַקְּשָׁה, כִּי סָוף כָּל סָוף אַתֶּם סּוּבְלִים סְבִלָּרְבָּד, כָּל אַחֲד כְּפִי עֲנֵינָיו: זֶה רַנְק אוֹ רַנְקָה, שְׁעַדְין מְסֻתוּבִּים בָּדָד, לְהֵם יֵשׁ דְּפָאוֹן פָּנִימִי, כּוּמָאַמְרָם זַיְל (יבמות סב): כָּל יְהוּדִי שֶׁאֵין לוֹ אַשָּׁה, שְׁרוֹוי בְּלֹא שִׁמְחָה; עִם כָּל זֹאת עִם עֲצֹבָת וּמְרִירָת לֹא תִמְצָא אֶת בֵּן אוֹ בֵּת זָוְגָכֶם, אֲדָרְבָּה! זֶה יַרְחִיק מִכֶּם אֶת זָוְגָכֶם.

קנה

כִּדְאי לְבָחָר

ולכן ראו להתחיל מעתה לשמח, וראו לבחור בשמחה. ובמוכרן לעניין שלום-בית, אלו שיעשנן מריבות בbijתם, זה בא רק מחתמת עצבות ומרירות. אזי תתחילה לשמח, ותראו שהשלום-בית ישירה בתוך ביתכם. ובמוכרן אלו שאין להם ילדים, אם תתחזקו להיות בשמחה, תראו שהקדוש-ברוך-הוא לא יעזוב אתכם, כי השמחה היא השכינה, וכשהאדם שמח, הוא ממשיך עצמו את השכינה, וכשהשכינה עצמו, כל הברכות מצויות עצמו. ולכן, בני ובנותי פיקרים! "כדי לבחור" בשמחה, ועל-ידי זה תהיו הכי מאושרים.

.ד.

הבחירה שאדם בוחר בקיום המצוות, זה חילקו לניצח

בני ובנותי פיקרים! עלייכם לזכור, שאנו עם ישראל, העם הנבחר, הקדוש-ברוך-הוא בחר בנו וננתן לנו את תורתו, ובתורה כתובות המצוות שעילינו לקיים. זאת, בני ובנותי פיקרים! "כדי לבחור" בקיום המצוות! כי המצוות שאדם עושה בשמחה, בזה מראה שהוא בן נאמן לאביו شبשים. וכך אומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות שמחה, סימן א'): כשהאדם עושה מצווה בשמחה, סימן שלבו שלם לאלהיו. ולכן, בני ובנותי פיקרים! "כדי לבחור" במצוות, כי רק זה מה שישאר

כְּדָאי לְבָחֵר

מאתנו. וכך אומרים חכמינו הקדושים (סוטה ג): כל העוזה מצוה אחת בעולם זהה, מקדםתו והולכת לפניו בעולם הבא. רק המצוות שאנו עושים בכלל יום זה ישאר לעד; יש לנו מזווה על פתח ביתנו, איזה יפי של מצוה! וככתוב בזוהר (חלק ג ש.): מפני מה נקראת מזווה? לשון זdemות מהבית זהה. ולכן אם יש איזו צרה או בעיה בבית, בר מינן, הדבר הראשון צריכים לבדוק את המזווהות, אם הן כשרות, ואם לאו — מחליפים אותן. וכן איזו זכות לאדם להתעטף בצדיכית בכלל יום! איזו זכות לאדם להתעטף בתפלין בכלל יום, אפלו כמה דקות! וכך אומרים חכמינו הקדושים (מנחות מג): כל שיש לו מזווה על פתח ביתו וצדיכית בגדיו ותפלין בזרועו ובראשו, הכל בחזוק שלא יחטא; כשאדם זוכה לשמח עם המצוות, זה מרחיק מפניהם את כל העברות. זאת, בני ובנותי היקרים! "כְּדָאי לְבָחֵר" במצוות! כי כך אומרים חכמינו הקדושים (קדושין לט.): כל העוזה מצוה אחת, מיטיבין לו ומאריכין ימיו ונוחל את הארץ; ואיזו מצוה שקולה כנגד כל המצוות? מצות צדקה, שאדם עוזר לזולת. זאת אומרים חכמינו הקדושים (בפרק רבה, פרשה ט, סימן יא): תרעא דלא פתיח למצוות פתיח לאסיא; פתח שאינו נפתח למצות — נפתח לרופא; הינו אם אדם אינו נותןצדקה לעני המתדרך על פתח ביתו, יצטרך לפתח את הדלת

לְרוֹפָא, רְחוּמָנָא לְצִלּוֹן. וְלֹכֶן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיקָּרִים ! הַיְּה
בְּשֶׁמֶךְה, וּבְשֶׁעה שֶׁבָּא עֲנֵנוּ עַל פֶּתַח בֵּיתְכֶם, תִּתְרַמוּ לוּ
בְּעֵין יְפָה. וְכֵן אָוּמָרִים חֲכָמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים (וַיֹּאמֶר רַבָּה, פָּרָשָׁה
לְד, סִינְן ט): לְמִדְתָּךְ תֹּרֶה הָרָךְ אָרֶץ, שְׁכַפְשִׁיהָ אָדָם
עוֹשֶׂה מִצְוָה, יְהָא עֹשֶׂה אָוֹתָה בְּלֵב שְׁמָתָה. עַל-כֵּן,
"כָּדָאי לְבַחֵר" בְּמִצּוֹת, כִּי רַק זֶה מַה שִׁיַּשֶּׁאָר מִכֶּם,
וַיַּךְ זֶה מַה שִׁילָּוּה אֶתְכֶם, כְּדַכְתִּיב (ישעיה נה, ח): "וְהַלְכֵד
לִפְנֵיךְ צְדָקָה" — הַצְּדָקָה הַוּלְכָתָה לִפְנֵי הָאָדָם, וְכֵל
מִצְוָה וּמִצְוָה שֶׁאָדָם זָוֶה לִקְיָם בָּזָה הָעוֹלָם, נְשָׁאָרָת
עָמוֹ לְגַנְצָה. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיקָּרִים ! "כָּדָאי לְבַחֵר"
בְּקִיּוֹם הַמִּצּוֹת ! וְאָוּמָרִים חֲכָמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה,
פָּרָשָׁה לְב, סִינְן ו): עֹשֶׂה אָדָם מִצְוָה אַחַת, הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-
הִיא נוֹתֵן לוּ מְלָאָךְ אֶחָד, עֹשֶׂה אָדָם שְׁתִי מִצּוֹת, נוֹתֵן
לוּ הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הִוא שְׁנִי מְלָאָכִים, עֹשֶׂה הַרְבָּה
מִצּוֹת, נוֹתֵן לוּ הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הִוא חָצֵי מְחֻנָּהוּ; וּזֹוּ
מְעֻלָּת הָאָדָם הַעֹשֶׂה מִצּוֹת, וּבְפֶרֶט כְּשַׁה-מִצּוֹת הָן
בְּשֶׁמֶךְה. עַל-כֵּן "כָּדָאי לְבַחֵר" בְּמִצּוֹת ! כִּי אַנְחָנוּ בְּנֵי
הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הִוא, וְעַלְינּוּ לְצִיָּת אָתוֹ יְתַבְּרָךְ, וְהַמִּצּוֹת
הָן רְצָנוּ יְתַבְּרָךְ, וְלֹכֶן "כָּדָאי לְבַחֵר" בְּמִצּוֹת !

כֶּדְאי לְבָחר

ה.

מי שִׁבּוֹחַ בְּלִמּוֹד הַתּוֹרָה וּבְבָעֵל תּוֹרָה, אֵין כָּסֶף וּשְׂעִירֹות
בָּעוֹלָם שִׁיְשַׁוּ לוּ

בָּנִי וּבְנוֹתִי הַיְקָרִים ! עֲלֵיכֶם לְזִכְרָה, שַׁהְקָדוֹשׁ־בָּרוּךְ־
הוּא נִמְצָא פֶּה אַתָּנוּ, עָמָנוּ וְאַצְלָנוּ, וַגַּתְנָן לְנוּ אֶת הַתּוֹרָה
הַקָּדוֹשָׁה בְּהַר סִינִי. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים (פָּמִיחָפָא
דֵּיאַכָּה) : בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בַּת קֹול יוֹצָאת מִהָּר חֹרֵב,
וּמִכְּרִזָּת : אוֹי לְהַם לְבָרִיות מַעַלְבָוָנָה שֶׁל תּוֹרָה ; וְלֹכֶן,
"כֶּדְאי לְבָחר" בְּלִמּוֹד תּוֹרָה ! שָׁפֵל אֶחָד וְאֶחָד מַאֲתָנוּ
יַעֲשֶׂה לְעַצְמוֹ קָבִיעָות בְּכָל יוֹם לְלִמּד תּוֹרָה. וְאוֹמֵר
רַבְנָנוּ ז"ל (לְקִיטִּי־מוֹהָר"ז, חָלָק א', סִימָן א'), שְׁעַל־יְדֵי לִמּוֹד
תוֹרָה שׂוֹבְרִים אֶת הַיָּצָר הַרְעָ שַׁבּוּעָר בּוּ. וְאַנְחָנוּ עֲדִים,
שַׁבּוּעָר בָּנוּ הַיָּצָר הַרְעָ בַּתְבֻעָרָה וּכְמִדּוֹרָה מִפְּשָׁש,
הַשׂוֹרֵפת אֹתָנוּ בְּכָל מִינִי פְּתֹאות רְעוֹת : פְּתֹאות נָאִיף,
פְּתֹאות מִמּוֹן, פְּתֹאות אֲכִילָה וְשַׁתִּיה, פְּתֹאות הַמְּחַלְקָת,
פְּתֹאות הַגְּנָצָחָן. אֲבָל עַל־יְדֵי שָׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה, עַל־יְדֵי
זֶה נִכְלָל בְּחַכְמָתוֹ יַתְבִּרְךָ וְחַכְמָתוֹ —
אֶחָד. וְלֹכֶן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים (שִׁיר הַשִּׁירִים וּבָה,
פָּרָשָׁה ו', סִימָן ח') : כָּל מֵי שְׁעֹזֶק בַּתּוֹרָה בָּעוֹלָם הַזֶּה,
לְעַתִּיד לִבּוֹא אֵין מַגִּיחִים אָתוֹ לְשָׁנוֹת, אֶלָּא בְּבִית
מִדְרָשׁוֹن שֶׁל שֵׁם וְעֶבֶר, וְאַבָּרָהָם, יַצְחָק וַיַּעֲקֹב, וּמִשָּׁה
וְאֶהָרֶן ; כִּי כַּשָּׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה, הוּא מַתְעַלָּה בְּעַלְיָה

אחר עליה. ולכן, בני ובנותי היקרים! ראו לבחור בתורה! "כְּדָאי לְבָחָר" בלמוד תורה! "כְּדָאי לְבָחָר" בבעל תורה, אשר אין כספר ועשרות בעולם שישו לו; אשרי האשה שמעוררת את בעלה למד תורה, כי אז היא מתחילה עמו בשקר חצי בחצי שוה בשוה; כי בזה שהאשה מגרשת את בעלה לילך למד תורה, גודלה זכותה בשםים, וגדול שכרה לאין ערוך. וכמאמרים זו"ל (ברכות יז): גודלה הבטחה שהבטיחן הקדוש ברוך הוא לנשים יותר מאנשים. נשים במאיזין? באקרובי בנייהו לבי בנישפא; בזה שמוליכות את הבנים והבנות למד תורה. בזה זכות לעוזם הבא — בזה שmagrashot בעליהן למד תורה, תזקינה להתחלק עליהם חלק בחלק שוה בשוה. זאת, בני ובנותי היקרים! "כְּדָאי לְבָחָר" בתורה, אשר רק זה מה שישאר מאיתנו; כי כל מה שאדם לומד בזה העוזם, ישאר אותו לנצח. ולכן, בני היקרים! השתקלו למד תורה בכל יום, ובנותי היקרות! השתקלו שבעליכן ילמדו תורה, ובניכם ילמדו תורה, ובנותיכן תתחנכה על ברפי התורה והיהדות, ותראו לחגך את ילדיכם למד תורה. כי כך אומרים חכמיםינו הקדושים (פתחתא דאייה): הלוואי אתה עזבו ותורתך שמרו, מתוך שהיית מתעקשים בה, המאור שבה מחזיקן לモטיב; הקדוש ברוך הוא רוצה שנלמד תורה, אשר בזכות התורה

כָּדָאי לְבַחֵר

גִּנְפֶּה לְחֹזֶר בַּתְשׁוּבָה. לֹזֶת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיקְרִים ! "כָּדָאי לְבַחֵר" בַּתּוֹרָה, כִּי רַק זֶה מָה שִׁיאַשֵּׂר מִאָתָנוּ ; כִּי הַגָּה יְמִינֵי כִּצְלָע עֲוֹבֵר, וַמָּה בְּשָׁאֵר לְאָדָם ? רַק הַתּוֹרָה שְׁזָכָה לִלְמָד בַּעֲוָלָם הַזֶּה. וְלֹכֶן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה נֶב, סִימָן ג') : אִימְתֵּי הַתּוֹרָה מִשְׁחָקָת ? לִמְיִ שְׁהָוָא עַמְּלָבָה לִיּוֹם אַחֲרֹון ; כִּי רַק זֶה מָה שְׁאָדָם לוֹקֵחׁ עָמֹד. וְלֹכֶן "כָּדָאי לְבַחֵר" בַּתּוֹרָה, אֲשֶׁר זוּהִי הַעֲשִׂירוֹת הַכִּי גְּדוֹלָה שֶׁל הָאָדָם בַּעֲוָלָם הַזֶּה וּבַעֲוָלָם הַבָּא, אֲשֶׁרְיִ לו !

.ו.

כָּל מֵשְׁבוּחַ בָּמֶדֶת הַשְּׁלֹום, הוּא הָאָדָם הַמְּאָשֵּׁר בִּיוֹתֶר בְּחִיוּ בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיקְרִים ! עַליכֶם לְזַכֵּר, שִׁימֵינֵו כִּצְלָע עֲוֹבֵר, הַגָּה אַנְחָנוּ כֹּאן, וְעוֹד מַעַט גֵּיאָא מִקְאָן, יָגִיעַ הַיּוֹם, הַשָּׁעָה וְהַרְגָּעָה, שְׁגַּטְתֵּךְ לְצַאת מִזֶּה הַעוֹלָם, וְלֹכֶן לִמְהָא אָנוּ צָרִיכִים לְרִיבָה זֶה עַמְּדָה וְלִשְׁנָא זֶה אָתָה זֶה ? ! לִמְהָא צָרִיכָה לְהִיּוֹת גִּזְעָנוֹת בִּגְנִינוֹ ? ! לִמְהָא לְכֶם לְשֻׁמְעָ לְעֶרֶב-רֶב הַרְשָׁעִים הָאֲרוֹדִים, שְׁעוֹשִׁים פְּרוֹזִים בּוּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכֹל כֵּחַ הַסּוּסִים דִּמְמָם זֶהוּ רַק הַפְּרָד וּמַשְּׁלֵ', וּמַסִּית וּמַדִּיח זֶה נָגֵד זֶה. הָגִיעַ הַזָּמָן, שְׁנִיחַה יְחִיד בְּשָׁלוֹם. וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (קְבָרִים וּרְבָה, פָּרָשָׁה ח', סִימָן יד) : רָאה כִּמְהָא הוּא כְּחוֹ שֶׁל שְׁלֹום ; בְּשָׁר וְדָם אֵם יִשְׁ לֹ

שׁוֹנֵא, הוּא מַבְקָשׁ וּמַחֲפֵשׁ מָה לְעֹשֹׂת לוֹ, הַוְלֶךְ וּמִתְחַבֵּר לְאָדָם גָּדוֹל, שִׁיעַשָּׂה לְאוֹתוֹ שׁוֹנֵא רֵעַ. אָבֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֵינוֹ כֵּן, אֶלָּא כֹּל אָמֹת הַעוֹלָם מַכְעִיסִים אוֹתוֹ, הֵם יִשְׁנִים, וְכֹל הַגְּנִפְשׁוֹת עֹולֹת אֶצְלוֹ, וּבִבְקָר מַחְזִיר לְכֹל אֶחָד נְשָׁמָתוֹ. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתִי הַיקְרִים! מַהְיוּ לֹא נָלַמְד מַהְקָדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲשֶׁר אָפְלוּ אֵלָיו שְׁמַכְעִיסִים אוֹתוֹ, מַחְזִיר לָהֶם נְשָׁמָתָם. אָזִי לִמְהָ לְנוֹ תָּמִיד לְרִיב? ! לִמְהָ לְנוֹ לְשָׂנ֏א תָּמִיד אֵת זָוְלִתָּנוֹ? ! רַק מַחְמָת שְׁלָא בָּא מֵאוֹתוֹ מַוְצָּא שָׁלָנוֹ, לְכֵן צְרִיכִים לְשָׂנָאוֹ? ! הָאִינְכֶם שָׁמִים עַל לִבְךָ, שָׁזוֹ עַקְרָב הַגְּלוּת שָׁלָנוֹ, שָׁאנוֹ סּוּבְלִים גְּלוּת מֶרֶה מָאֵד, רַק מַחְמָת הַשְּׁגָנָה שְׁאָחָד שׁוֹנֵא אֶת הַשְּׁנִי? ! לְכֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתִי הַיקְרִים! "בְּדָאי לְבָחָר" בְּשָׁלוֹם! וְכֵךְ אֹמְרִים חֲכָמִינוּ הַקָּדוֹשִׁים (וַיָּקָרָא רָבָה, פָּרָשָׁה ט', סִימָן ט'): גָּדוֹל שָׁלוֹם, שְׁשָׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שָׁלוֹם, הַקָּא הָוּא דְכַתִּיב: וַיָּקָרָא לוֹ הַנּוֹי"ה שָׁלוֹם. וְכֵן אֹמְרִים (עַקְצִין ג.): לֹא מֵצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כָּלִי הַמַּחְזִיק בָּרָכָה לִיְשָׁרָאֵל, אֶלָּא הַשָּׁלוֹם; וְלֹכֶן, בְּנֵי וּבְנוֹתִי הַיקְרִים! "בְּדָאי לְבָחָר" בְּשָׁלוֹם! הַבָּה נְתַחֵיל מַעֲכָשׂוֹ לְאַהֲבָת כָּל בָּר יִשְׁרָאֵל, וּנְתַרְחַק מְאֹלָיו הַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים, שְׁכָל מַגְמָתָם הִיא רַק לְעֹשֹׂת פְּרוֹזִים בּוֹין נְשָׁמוֹת יִשְׁרָאֵל, וּמְסִיתִים אֹתָם אֶחָד נִגְדֵּד זָוְלָתוֹ. סֻוֹף כֹּל סֻוֹף אָמֹת הַעוֹלָם שׁוֹנָאים אֶת כָּלָנוֹ, וְאֶל תְּחִיו בְּאַשְׁלִילָות, שְׁבָזָה שְׁהַמִּסְיָן, יִמְחַ שְׁמָם

קסב

כְּדָאי לְבַחֵר

וּזְכָרִם, וַיְשָׂאֶר הַגּוֹיִים, בָּאִים אֲלֵינוּ בְּפָנָים שְׁמָחוֹת,
וּבְחִזְקָה עַל פְּנֵיָהֶם, וּמְדִבְרִים אֲלֵינוּ בַּנְּעָם וּבְמַתִּיקָות,
בְּאֶלְוּ רֹצִים הֵם אֶת הַטּוֹב שֶׁלְנוּ, הַכָּל שְׁקָר וּכְזָבָב! בְּלֹב
פָּנִימָה בּוּעָרָת בָּהֶם הַשְׁנָאָה, הַקְּנָאָה וְהַרְשָׁעוֹת כָּלָפִינוּ,
שֶׁזֹּהָהִי תְּכִלִית הַשְׁקָר, וְאֵינָם יִכּוֹלִים לְסַבֵּל אֶת עַם
יִשְׂרָאֵל בָּשָׂום פָּנִים וְאֶפְןָן. וְלֹכֶן, בְּנֵי וּבְנָոּתִי הַיְּקָרִים!
בָּאוּ נְבֻרָח מִהַרְשָׁעוֹת, מִהַשְׁנָאָה וּמַקְנָאָה! בָּאוּ נְתַחֵיל
מַעֲכָשָׂו לְאַהֲבָת כָּל בָּר יִשְׂרָאֵל! וְזֹה הַסִּימָן — אִם
בָּאָמָת שְׁבָנו בַּתְשׁוּבָה — אִם אֵין לְנוּ שָׁוֹם קָשִׁיות עַל
שָׁוֹם בָּר יִשְׂרָאֵל; כִּי כָל זָמָן שִׁישׁ לְנוּ קָשִׁיה עַל אֵיזָה
יְהוּדִי, סִימָן שֶׁלָא חִזְרָנו בַּתְשׁוּבָה שֶׁלְמָה בָּאָמָת. לֹכֶן,
בְּנֵי וּבְנָוּתִי הַיְּקָרִים! "כְּדָאי לְבַחֵר" בְּשָׁלוֹם! וּבְזָכוֹת
שָׁלוֹם — נְזָכָה לְגַאלָה, וּכְשִׁיבָא הַקְדּוֹשָׁ-בָּרוּךְ-הָו־א
לְגַאל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, אֵינוֹ גּוֹאֵל אֶלָא עַל-יִצְחָק שָׁלוֹם,
כְּמַאֲמָרָם ז"ל (דָבָרִים ר'בָה, פְּרָשָׁה ה', סִימָן יב): גָדוֹל הַשָּׁלוֹם,
שֶׁאֵין הַקְדּוֹשָׁ-בָּרוּךְ-הָו־א מִבְשָׁר אֶת יִשְׂרָאֵל שְׁיִהְיוּ
נְגַאלִים, אֶלָא בְּשָׁלוֹם!

תִּשְׁמַע וְנִשְׁלַׁם, שְׁבַח לְאֵל בְּזִידָא עַזְלָטָן!